

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
دانشکده بهداشت و پیراپزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته مدیریت بهداشت و درمان

عنوان :

مطالعه تطبیقی ترکیب نیروی انسانی و شاخص های پایه نظام سلامت در کشورهای حوزه مدیترانه شرقی سازمان جهانی بهداشت در سال ۲۰۰۷

استاد راهنما:

دکتر سعید آصف زاده

استاد مشاور:

دکتر جهان آرا ممی خانی

نگارش :

رسول ایمانی

اردیبهشت ۱۳۸۹

چکیده:

مقدمه: جامعه سالم یکی از عوامل موثر در توسعه هر کشوری است. و سیمای سلامت یک جامعه بر اساس شاخص های سلامت آن جامعه سنجیده می شود. بنابراین برای بررسی شاخص های سلامت در سطح منطقه ای، ملی و بین المللی مطالعه تطبیقی، بدون شک بایجاد یک زبان مشترک جهت سنجش سیستم سلامت منجر به توسعه سلامت خواهد شد.

این مطالعه با هدف (۱) شناخت و مقایسه منابع انسانی و شاخص های پایه سلامت در کشورهای مدیترانه شرقی (۲) و تفسیر این حقایق مبتنی بر اینکه کشورهای مورد مطالعه متعلق به کشورهای با درآمد پایین و کشورهای با درآمد متوسط و بالا، کشورهای آفریقایی و نفت خیز باشند انجام شد

روش کار: مطالعه حاضر از نوع کتابخانه ای و بر اساس منابع اینترنتی متعدد سازمان جهانی بهداشت، یونسکو، یونیسف، دفتر آمار سازمان ملل متحد، گروه بانک جهانی و گزارش توسعه انسانی در بازه زمانی ۲۰۰۷-۲۰۰۹ بوده است که در آن متغیر های چگالی پزشک، پرستار و دندان پزشک، میزان مرگ و میر شیر خواران، میزان مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال، میزان مرگ و میر مادران، میزان مرگ و میر بزرگ سالان و امید سلامتی، سواد بزرگ سالان، هزینه های سلامت و درآمد سرانه که با استفاده از تحلیل دو متغیره (همبستگی پیرسون) و در نرم افزار spss16.0 مورد بررسی قرار گرفت.

نتایج: نتایج نشان داد که اختلاف معنا داری از نظر چگالی نیروی انسانی سلامت و شاخص های پایه سلامت در منطقه مدیترانه شرقی بویژه در میان کشورهای با درآمد پایین و کشورهای با درآمد متوسط به بالا و کشورهای با درآمد بالا وجود دارد. در تمامی کشورهای کم درآمد و کشورهای جیبوتی، مراکش و عراق از نظر چگالی نیروی انسانی کمبود شدید و در کشورهای با درآمد متوسط به پایین کمبود نسبی وجود دارد. علاوه بر این اختلاف معنا داری در شاخص های وضعیت سلامت در منطقه مدیترانه شرقی وجود دارد و با افزایش درآمد و میزان سواد تمامی گروه های درآمدی و کشورهای نفت خیز بهبود در شاخص های سلامت دیده می شود هم چنین نتایج هم بستگی پیرسون نشان داد که چگالی پزشک و پرستار، میزان سواد بزرگ سالان و درآمد سرانه در کشورهای مدیترانه شرقی هم بستگی معنا داری با کاهش در تمامی میزان های مرگ و میر و افزایش در امید سلامتی دارد. که این هم بستگی در کشورهای آفریقایی، نفت خیز و در کشورهای با درآمد متوسط به پایین ارتباط معنا داری با میزان مرگ و میر شیر خواران، مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال و امید سلامتی دارد

نتیجه گیری: نیروی انسانی سلامت نوعی سرمایه با ارزش است زیرا یکی از منابع رشد و ارتقای سطح سلامت، کیفیت و کمیت نیروی انسانی سلامت است. و برای رسیدن به اهداف توسعه هزاره تمرکز و بهبود در وضعیت نیروی انسانی و شاخص های سلامت بو ویژه در کشورهای با درآمد پایین امری اجتناب ناپذیر می باشد.

کلید واژه ها: مطالعه تطبیقی، نیروی انسانی، شاخص های پایه سلامت، منطقه مدیترانه شرقی، کشورهای با درآمد متوسط به پایین، کشورهای با درآمد متوسط به بالا، کشورهای نفت خیز